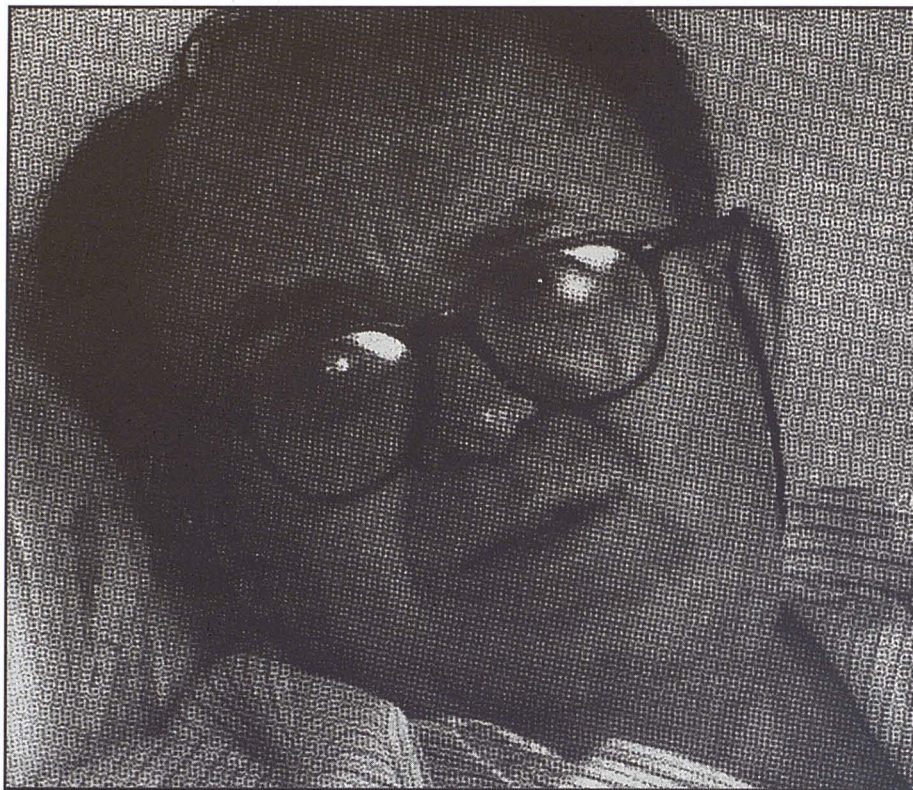

Recordant Vicent Andrés Estellés

El 19 d'octubre de 1984, Vicent Andrés Estellés va oferir una conferència-col·loqui al Centre de Lectura, amb la qual es va inaugurar oficialment el curs 84-89. En aquella ocasió, el poeta de Burjassot va avançar al públic la lectura de les primeres pàgines del seu primer llibre de memòries, *Tractat de les maduixes*. En la seva absència, recordem avui alguns fragments del col·loqui que va tenir lloc a continuació. És aquest el nostre petit homenatge a l'home senzill i humil que hi havia darrera del poeta.

Quan em van donar generosament a Barcelona el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, em varen despedir del diari on treballava jo. I aleshores el pis que ocupàvem la meua dona, els meus fills i jo era propietat de *Las Provincias*, on treballava. Em calia, doncs, deixar el pis on vivíem i canviar-me de casa. En el trasllat varen desaparèixer molts paquets, paquets de versos, escrits, manuscrits meus, versos que no he pogut saber on estan o qui els té, res. Total, el Mural del País Valencià, a hores d'ara, està en bajoca que diem al País Valencià i es tractaria de refer els llibres que s'han perdut ja, però a mi em dol molt aquesta feina, sobretot pensant en llibres concrets que vaig escriure d'una manera determinada i dient unes coses determinades que ara no sabria dir-les. Però aquests dies, concretament avui, mentre dinàvem, he sentit el desig i la força i la colera suficient per a començar de nou a plantar el Mural del País Valencià, de tal manera que en tornar a casa, si m'ho permet la salut, començaré a escriure des del primer vers fins al darrer vers el Mural del País Valencià. És una obra que vaig començar amb molt d'amor i amb molta fúria i em trobe en situació actual amb bastant fúria i alegria suficient per a treballar en ella. (...) És una obra en la que tinc interès, potser perquè la situació al País Valencià siga molt difícil i no sempre compresa. Jo, per exemple, la situació al País Valencià no la comprenc. No l'he comprès en la meua puta vida. No he comprès aquestes baralles diríem filològiques, i no sols filolò-

giques sinó polítiques, entre València i Catalunya. Jo no ho comprenc, per a mi València és que pateix un complex d'inferioritat davant de Catalunya. Per a mi la cosa està clara. Però per als meus paisans, ja no puc saber com va la cosa. Per a mi la cosa està clara idiomàticament. La meua mare, de molt petita, per coses del negoci del seu pare, el meu avi, va haver de traslladar-se a viure a Barcelona. I el meu avi, en família, després d'un dinar va plantejar la qüestió. Havia anat a la quiebra i aleshores causava molta vergonya, molt d'afront, açò, confessar que havia estat la quiebra, i va plantejar a la família la qüestió, i va dir: *Jo no passe a València per aquesta vergonya i per aquest afront; el pare se'n va a Barcelona, qui de vosaltres vulga venir amb mi que vinga amb mi, i els que no vullau venir quedeu-vos en casa*. Total, de tots els fills, l'única que va aixecar el braç va ser la meua mare, que aleshores tenia sis o vuit anys, i es varen traslladar a Barcelona el meu avi i la meua mare. Varen viure-hi, i en tornar a València, la gent, amb molt mala llet, li preguntava a la meua mare: *I què, què has vist a Barcelona, què és Barcelona?* I la meua mare donava una versió infantil, com a xiqueta que era: *He vist carrers molt amples, molt llargs, amb molts arbres, amb moltes fonts*. Però la mala llet valenciana insistia terçament i arribaven a la qüestió que més preocupava els valencians, que els fotia, la qüestió idiomàtica: I tu, com entenes els catalans? La meua mare aleshores quedava bocaberta i deia una cosa que per a mi ha estat una

regla d'or: *Tots em parlaven en valencià*.

No sé com acabarà aquest món. Per això em reconforte més pensant en una expressió que a mi m'agrada molt i que m'ha costat inclús el lloc de la feina i molt a gust per la qual he lluitat i lluite encara: Països Catalans. No pots imaginar-te l'alegria que m'has donat, fill meu. Perquè jo, si sóc alguna cosa, sóc català. Sóc català, sóc un pobre català que va nàixer a València. Però sóc català i només em sent que català. I amb aquest amor i aquesta il·lusió a Catalunya me n'aniré qualsevol dia a l'altre món o al fossar -no al de les Moreres, a qualsevol fossar...

(...) Tinc les meues debilitats, com cada hom pense que les deu tenir, però no pertany a cap partit polític. No sé si el que faig és bo o és dolent, jo només sóc català. Ni sóc comunista ni sóc socialista ni ... -digués més noms... ni convergent, ni d'Alianza Popular. D'Alianza Popular, per exemple, no podria ser-ho mai de la meua vida perquè jo he tingut la dissort de conèixer personalment el gran fill de puta de Fraga Iribarne quan era ambaixador a Londres. Em bastà només aquells moments que vaig parlar amb ell per a veure'n la catadura. A banda que jo, per tradició, per família, per tot, sóc home d'esquerres. El meu avi matern fou d'esquerres tota la seua vida. Fou amic personal de Blasco Ibáñez. Possiblement si visqués, a hores d'ara seria un blaveró.